Parshat Kidoshim-Rabbi Hyim Shafner

פרשת קדושים

פרק יט

(א) וַיְדַבֵּר יְקֹוָק אֵל מֹשֵׁה לֵּאמֹר:

(ב) דַּבֵּר אֶל כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשִּׂרָאֵל וְאָמֵרְתָּ אֲלֵהֶם קדֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קדוֹשׁ אֲנִי יְקֹוָק אֱלֹהֵיכֶם:

ָרֹ , בַּי יֶּלְוּק אֱלֹהֵיכֶם: (ג) אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיוֹ תִּירָאוּ וְאֶת שַׁבְּתֹתֵי תִּשְׁמֹרוּ אֲנִי יְקֹוָק אֱלֹהֵיכֶם: ד(אַל־תִּפְנוּ אֶל־הַאֱלִילִים וְאלֹהֵי מַפֵּכָה לָא תַעֲשָׂוּ לָכֶם אֲנִי יִ' אֱלֹהקיכֶם:

The LORD spoke to Moses, saying:

Speak to the whole Israelite community and say to them: You shall be holy, for I, the LORD your God, am holy. You shall each revere his mother and his father, and keep My sabbaths: I the LORD am your God. Do not turn to idols or make molten gods for yourselves: I the LORD am your God.

What does it mean to be holy? How is it related to God's holiness?

<u>רש"י ויקרא פרק יט פסוק ב</u>

(ב) דבר אל כל עדת בני ישראל - מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל, מפני שרוב גופי תורה תלויין בה: קדשים תהיו - הוו פרושים מן <u>העריות ומן העבירה,</u> שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה, אשה זונה וחללה וגו' אני ה' מקדשכם, (ויקרא כא ז - ח) ולא יחלל זרעו אני ה' מקדשו (ויקרא כא טו) קדושים יהיו אשה זונה וחללה :(ויקרא כא ו - ז):

Rash"i

Speak to the entire congregation of the children of Israel: [This] teaches us that this passage was stated in the assembly [of the entire congregation of Israel] because most of the fundamental teachings of the Torah are dependent on it [i.e., they are encapsulated in this passage]. — [Torath Kohanim 19:1; Vayikra Rabbah 24:5

You shall be holy: Separate yourselves from sexual immorality and from sin, for wherever one finds a barrier against sexual immorality, one finds holiness, [for example:], "[They (the kohanim) shall not take in marriage] a woman who is a prostitute or one who was profaned...I, the Lord, Who sanctifies you [am holy]" (Lev. 21:7-8); and, "he shall not profane his offspring... I am the Lord, Who sanctifies him" (Lev. 21:15); and, "They shall be holy...[They shall not take in marriage] a woman who is a prostitute or one who was profaned" (Lev. 21:6-7). -[Vayikra Rabbah 24:4-6; and see also Sefer Hazikkaron]

תלמוד בבלי מסכת יבמות דף כ עמוד א

אלא אמר רבא: קדש עצמך במותר לך.

רמב"ן ויקרא פרק יט פסוק ב

"קדושים תהיו" - הוו פרושים מן העריות ומן העבירה שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה לשון רש"י אבל בתורת כהנים (פרשה א ב) ראיתי סתם פרושים תהיו... והענין כי התורה הזהירה בעריות ובמאכלים האסורים והתירה הביאה איש באשתו ואכילת הבשר והיין א"כ ימצא בעל התאוה מקום להיות שטוף בזמת אשתו או נשיו הרבות ולהיות בסובאי יין בזוללי בשר למו וידבר כרצונו בכל הנבלות שלא הוזכר איסור זה בתורה והנה יהיה <u>נבל ברשות התורה לפיכך</u> בא הכתוב אחרי שפרט האיסורים שאסר אותם לגמרי וצוה בדבר כללי שנהיה פרושים מן המותרות ימעט במשגל כענין שאמרו (ברכות כב) שלא יהיו תלמידי חכמים מצויין אצל נשותיהן כתרנגולין ולא ישמש אלא כפי הצריך בקיום המצוה ממנו ויקדש עצמו מן היין במיעוטו כמו שקרא הכתוב (במדבר ו ה) הנזיר קדוש ויזכור הרעות הנזכרות ממנו בתורה (בראשית ט כא) בנח ובלוט וכן יפריש עצמו מן הטומאה אע"פ שלא הוזהרנו ממנה בתורה כמו שהזכירו (חגיגה יח) בגדי עם הארץ מדרס לפרושים וכמו שנקרא הנזיר קדוש ... וזה דרך התורה לפרוט ולכלול בכיוצא בזה כי אחרי אזהרת פרטי הדינין בכל משא ומתן שבין בני אדם לא תגנוב ולא תגזול ולא תונו ושאר האזהרות אמר בכלל ועשית הישר והטוב (דברים ו יח)

Ramban

"One should be separate from sexual transgressions and from sin, for any place that one finds a fence [before] sexual transgressions, one [also] finds holiness (kedusha)" - this is the language of Rashi. But in Sifra, Kedoshim, Section 1, Chapter 2, I saw only, "You shall be holy." And [so,] they learned there (Sifra, Shemini, Chapter 12:3), "And you shall sanctify yourselves and be holy, since holy am I' (Leviticus 11:44) - Just like I am holy, you should be holy; just like I am separate, you should be separate."...The Torah prohibited sexual transgressions and forbidden foods, and permitted sexual relations between husband and wife and the eating of meat and [the drinking of] wine. If so, a desirous person will find a place to be lecherous with his wife or his many wives, or to be among the guzzlers of wine and the gluttons of meat. He will speak as he pleases about all the vulgarities, the prohibition of which is not mentioned in the Torah. And behold, he would be a scoundrel with the permission of the Torah. Therefore, Scripture came, after it specified the prohibitions that it completely forbade, and commanded a more general [rule] - that we should be separated from [indulgence of] those things that are permissible: ... just as Scripture calls the Nazarite, holy (Numbers 6:5); and mentions the evil that comes from it in the Torah with Noach (Genesis 9:21) and with Lot (Genesis 19:33). ... And just as the Nazarite is also called holy for his guarding [himself] from the impurity of the dead. And he should also guard his mouth and his tongue from becoming defiled from the multitude of coarse food and from disgusting speech, as mentioned by Scripture (Isaiah 9:16), "and every mouth speaks a vulgarity." And he should sanctify himself with this, until he comes to separation (perishut) - as they said about Rabbi Chiya, that he never spoke idle conversation in his life...

- Is Mikadesh atzmicha bimutar lach the same as not being a naval berishut Hatorah?
- Do Rashi and the Ramban disagree?
- What about Nazir?
- The question of asceticism in Judaism goes back as far as the talmud maybe further.

תלמוד בבלי מסכת תענית דף יא עמוד ב

אמר שמואל: כל היושב בתענית נקרא חוטא. סבר כי האי תנא, דתניא: רבי אלעזר הקפר ברבי אומר: מה תלמוד לומר +במדבר ו'+ וכפר עליו מאשר חטא על הנפש, וכי באיזה נפש חטא זה? אלא שציער עצמו מן היין, והלא דברים קל וחומר: ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חוטא, המצער עצמו מכל דבר ודבר - על אחת כמה וכמה. רבי אלעזר אומר: נקרא קדוש, שנאמר +במדבר ו'+ קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו. ומה זה שלא ציער עצמו אלא מדבר אחד נקרא קדוש, המצער עצמו מכל דבר - על אחת כמה וכמה.

Shmuel said: Whoever sits in observance of a fast is called a sinner, as it is inappropriate to take unnecessary suffering upon oneself. The Gemara comments: Shmuel holds in accordance with the opinion of the following tanna, as it is taught in a baraita: Rabbi Elazar HaKappar the Great says: What is the meaning when the verse states, with regard to a nazirite: "And he will atone for

him for that he sinned by the soul [nefesh]" (Numbers 6:11). But with what soul did this nazirite sin? Rather, the nazirite sinned by the distress he caused himself when he abstained from wine, in accordance with the terms of his vow.

And are these matters not inferred *a fortiori*? And if this nazirite, who distressed himself by abstaining only from wine, is nevertheless called a sinner and requires atonement, then with regard to one who distresses himself by abstaining from each and every matter of food and drink when he fasts, all the more so should he be considered a sinner.

Conversely, Rabbi Elazar says: One who accepts a fast upon himself is called sacred, as it is stated with regard to the nazirite: "He shall be sacred, he shall let the locks of the hair of his head grow long" (Numbers 6:5). Here too, one can apply an a fortiori inference: And if this nazirite, who distressed himself by abstaining from only one matter, wine, is nevertheless called sacred, then with regard to one who distresses himself by abstaining from every matter, all the more so.

Two more gemaras:

"Rabbi Yehudah said in the name of Rav, this (aforereferenced Biblical verse) refers to Antoninus and Rebbe, for there was never missing from their tables, not even radishes, lettuce, or cucumbers, not in the summer and not in the winter." (Berachot 57b)

VS

"When Rebbe was on his deathbed he raised his ten fingers toward heaven and said, "Master of the Universe, You know that I engaged with all my ten fingers in Torah and did not take pleasure (from the world) with even my pinkey." (Kitubot 104a)

Which path should we choose?

<u>ספר מסילת ישרים פרק יג ד"ה אך הפרישות</u>

אך הפרישות הרע הוא כדרך הסכלים אשר לא די שאינם לוקחים מן העולם מה שאין להם הכרח בו, אלא שכבר ימנעו מעצמם גם את המוכרח וייסרו גופם ביסורין ודברים זרים אשר לא חפץ בהם ה' כלל, אלא אדרבא חכמים אמרו (תענית כב): אסור לאדם שיסגף עצמו, ובענין הצדקה אמרו (ירושלמי סוף פאה): כל מי שצריך לטול ואינו נוטל, הרי זה שופך דמים. וכן אמרו (תענית כב): "לנפש חיה", נשמה שנתתי בך החיה אותה, ואמרו (שם יא): כל היושב בתענית נקרא חוטא, והעמידוה בדלא מצי מצער נפשה. והלל היה אומר (משלי יא): "גומל נפשו איש חסד" על אכילת הבוקר והיה רוחץ פניו וידיו לכבוד קונו, קל - וחומר מדיוקנאות המלכים (ויקרא רבה לד). הרי לך הכלל האמיתי: שכל מה שאינו מוכרח לפניו וידיו לכבוד קונו, קל - וחומר מדיוקנאות המלכים (ויקרא רבה לד). הרי לך הכלל האמיתי כיון שהוא מוכרח לו, אם הוא לאדם בעניני העולם הזה ראוי לו שיפרוש מהם, וכל מה שהוא מוכרח לו מאיזה טעם שיהיה כיון שהוא מוכרח לו, אם הוא פורש ממנו הרי זה חוטא. הנה זה כלל נאמן, אך משפט הפרטים על פי הכלל הזה אינו מסור אלא אל שקול הדעת ולפי שכלו יהולל איש, כי אי - אפשר לקבץ כל הפרטים כי רבים הם ואין שכל האדם יכול להקיף על כולם אלא דבר דבר בעתו.

Rabbi nachman himself, not known for indulgence, said the following:

ספר שיחות מוהר"ן אות - רלה

כבר מבאר ב"לקוטי תנינא" סימן מ"ד שרבנו, זכרונו לברכה, הזהיר מאד לבלי להחמיר חומרות יתרות בשום דבר, כי 'אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריותיו' (עבודה זרה ג.) ולא נתנה התורה למלאכי השרת (ברכות כה:) וכו'. ואמר אז: שאיתא שראוי לכל אדם שיבחר לעצמו מצוה אחת, שבאותה המצוה ידקדק הרבה ויקים אותה המצוה עם כל החומרות והדקדוקים (תכב), וכעין שמצינו בגמרא (שבת קיח:): 'אביך במאי זהיר טפי' וכו'. ואף על פי כן גם באותה המצוה אל יכנס בחומרות של שגעון ושטות ומרה שחורות, רק ידקדק בה בלי שגעון בכל החומרות. אבל בשאר כל המצוות אין צריכין להחמיר כלל. והלואי שנזכה לקים את כל מצוות התורה כפשוטן ממש בלי שום חומרות:

וגם בענין החומרות יתרות בפסח לא היה מסכים כלל על המרבים לדקדק יותר מדאי ונכנסים במרה שחורות גדולות. והאריך בשיחה זו אז כי איש אחד מאנשינו שאל לו זכרונו לברכה שאלה אחת בענין איזה חומרה בפסח איך להתנהג. ואז התלוצץ ממנו מאד. והרבה לדבר מענין זה שאין צריכין לחפש אחר חומרות יתרות ושגעון ובלבולים. ואמר שהוא בעצמו גם כן כבר היה שקוע בענין זה מאד שהיו עולים על דעתו חומרות יתרות מאד מאד. ופעם אחד היה חושב מחשבות בענין המים על פסח שחשש שמא יש איזה משהו במים ששואבין. ואם יכין לו מים על כל ימי הפסח כמו שנוהגין קצת, גם זה לא הוטב בעיניו, כי קשה לשמר היטב המים מערב פסח על כל ימי הפסח. ולא הוטב בעיניו שום מים רק מי מעין הנובעים ויוצאים והולכים ובאים מים חדשים בכל עת. אבל במקום שהוא זכרונו לברכה היה יושב לא היה שום מעין כזה, והיה בדעתו לנסע על פסח למקום שיש שם מי מעין כזה. כל כך נכנס בחומרות ומרה שחורות ודקדוקים יתרים. אבל עכשו הוא מתלוצץ מזה כי אין צריכין לחפש אחר חומרות יתרות, אפלו בפסח.

בלי לחפש לחדש דוקא חומרות יתרות. רק לילך בדרך אבותינו הקדמונים.

A deeper advantage to limitation is the power of desire:

Rashi-

הוו פרושים מן העריות ומן העבירה

Separate yourselves from sexual immorality and from sin

• Rashi says this is so central to the Torah that it was said at Hakel, he also things it is about limitation, especially sexual limitation.

Jacques Lacan (1901-1981) - The hidden power of limitation and desire

Lacan was a french philosopher and psychoanalyst who posited that as children we are our mother. We need things like food etc. and it all comes from her. Then we are separated from that very basic stage in which all we knew was merging with our mother and in the process we acquire language. We must so that we can use language to be part of the world and pursue our desires in other ways. All because we have been symbolically stopped by the presence of our father from merging with mother. This is not about gender but about symbols.

"Through law, structure, and language....comes desire."

There are at least three interrelated concerns that inform the construction of what one might call Lacan's "philosophy of language." The *first* is the central argument that the child's castration is the decisive point in its becoming a speaking subject. The castration is the realization that one will not have the mother in the imaginary world (the middle stage when one realizes they are not their mother but as yet has not acquired language) but that in the symbolic world, represented by language, one will seek the mother. In this sense desire is what fuels our humanness. The desire to relink back

with the mother, with wholeness. It is **law and structure and limits** that fling us out into the world of the symbolic, there to live meaningful lives of desire, of searching, or creating. So law must forbid, this transforms demand of the other into desire for something deeper, a journey embarked upon.

Law and limitation thwarts but also cultivates. Lacan believes that this emerges from limits placed on arayot, on uniting with the mother that one came from. The father as the representative of law out there stops the child. This produces new relationships and new language. **This is only possible when desire is not fully fulfilled (which for Lacan it never really is).**

Interesting that this is followed by the following pasuk:

(ג) אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֵת שַׁבְּתֹתֵי תִּשָּׁמְרוּ אֲנִי יְקוְק אֱלֹהֵיכֶם:

3. You shall each revere his mother and his father, and keep My sabbaths: I the LORD am your God.

Is there perhaps a parallel between the mother and God? In the sense that God is the grand unity, in which there is no lack. God creates us and is unified with us and then is separate and fleeting. Could this desire be productive with God as it is with humans?

• The Sefrno, another take on holiness as more direct connection to God

ספורנו:

אשר יתן מזרעו למולך. אחר שבאר הכונה האלהית לקדש את ישראל למען ידמו אליו כפי האפשר והורה אותם את הדרך אשר בה תושג התכלית המכוונת מאת האל יתעלה והזהיר בהפכה דבר בעונש המתטמאים בא' מג' מיני טומאות המנגדות לקדושה הנזכרת. האחת היא הטומאה בדעות כענין המולך שאמר בו למען טמא את מקדשי וכענין האובות והידעונים שאמר עליהם למעלה אל תבקשו לטמאה בהם. והשנית היא הטומאה בזרע וזה בעריות שאמר עליהם למעלה אל תטמאו בכל אלה כי בכל אלה נטמאו הגוים ותטמא הארץ. והשלישית הטומאה במאכלות האסורות שאמר עליהם בסוף זאת הפרשה אשר הבדלתי לכם לטמא. אמנם בפרשת אמור דיבר על הטומאה במת וחלול הזרע והמומין והמעילה אשר אין להם ענין זולתי בקדשים בלבד והתחיל לדבר במולך ואמר עם הארץ ירגמוהו באבן. וזה יעשה ההמון בקנאם לכבוד קונם וזה כשיש עדים והתראה:

Rambam Laws of mizuzah 5:4

אלו שכותבין מבפנים שמות המלאכים או שמות קדושים או פסוק או חותמות הרי הן בכלל מי שאין להם חלק לעולם הבא שאלו הטפשים לא די להם שבטלו המצוה אלא שעשו מצוה גדולה שהיא יחוד השם של הקדוש ברוך הוא ואהבתו ועבודתו כאילו הוא קמיע של הניית עצמן כמו שעלה על לבם הסכל שזהו דבר המהנה בהבלי העולם:

Netivot Shalom:

Holiness as a gift which requires Jewish unity:

קדישים

שלום

נתיבות

78

למולך וכר, והנפש אשר תפנד אל האובות ואל הירעינים, מסיים הפכוק והתקדשתם והייתם קרושים כי אנו ה' אלקיכם. ופירש"י, זו פרישהת ע"ז. יהיינו שבעניני ע"ז המה עגיני אמינה ישנם נ"כ מדרגות, וכעין בחי׳ קרש עצמך במותר של עריות, שיש באמונה מדרגות זו למעלה מוי בטהרת המחשבות ההשקפות והרעית, וע"ז צותה התורה והתקדשתם והייתם קרושים, שיתקדש בקרושה יתירה בעניני אמינה. ובסוף הפרשה כתים עוד, והבדלתם כין הבהמה הטהורה לסמאה וגר והייתם לי קרושים כי קדוש אני ה', והכוונה על קדושת האכילה להתקדש גם בהיתר, שמלבד ההבדלה בין הבהמה הטהורה לטמאה האסורה באכילה, דרי גם את הבהמה הטתורה תאכלו בקרושה. ובמו שמצינו כן בפרשת שמיני, שאחר כל פרשת המאבלות האכורית כתיב והתקדשתם יהייתם קרושים, שהוא מצות קדש עצמך במותר בקדושת האכילה, שאפי' מאכלית של היתר יאכלם בקדושה. והרי שפרשה זו היא תורה שלמה בהתקדשותו של יהודי בכל חלקיו תחתיים שניים ושלישיים, שנכלל בה הקרושה בענינים שלכו של ארם מחמדב, והקרושה כמה, במחשבות ובדעות, וקרושת האכילה בחדרי בטן, וענינה שיקרש יהודי את כל קומתו מכף רגלו יעד ראשו ויהיה כולי קדוש.

זעל זה המכוון שפרשה זו רוב גופי תורה
תלויים בה, דאיתא בספה"ק שכל התודה והמצוות
הם עצות ליהודי לקיים ובו תדבק, להגיע על ירם
להיות דבוק בה', וזה גופה של תורה. והרביקות
תלויה בעיקר בענין הקדושה, שא"א להגיע לובקות
בה' רק ע"י הקרושה, כאומרו קדושים תהיו כי קדוש
אני ה' אלקיכם, ולולא ואת לא תיתכן הרביקות,
שאין הטמא מתדבק בקדדש ואין ארור מתדבק
בברוך. ועל כן רוב ניפי תורה תלויים בפרשה זו,
בברוך. ועל כן רוב ניפי תורה תלויים בפרשה זו,
ממצות יכי תדבק תלויה בקדושים תהיו, שלפי מדת
התקדשותו של יהודי כן הוא רבוק בה'. וכמ"ש
אלקיכם לומר שאנחני נוכה לרבקה בו בהיותנו

והנה כתב המסלת ישרים (פכ"ו), שענין הקדושה אין האדם יכול להגיע אליו בכחות עצמר,

לפי שקדושה היא מדרגה עילאית כ"כ שאין נכח
הארם להשיגה, ורק שתהלתו השתדלות וסופו מתנה.
היינו שאם משתדל ומתייגע בכוחותיו שלו, סופו
שהקב"ה נותן לו במתנה את מדרגת הקדושה.
וכמאמיר חז"ל (יומא לט.) והתקדשתם והייתם
קדושים, אדם מקדש עצמו מלמטה מקדשים אותו
מלמעלה, היינו שאם יהודי עושה עד מקום שידו
מגעת, ככל שביבולתו, או נותן לו הקב"ה את
שלמות מדרגת הקדושה בדרגת מתנה עילאית.

ולכן נאמרה פרשה זו בהקהל, שאין היחיד מסוגל להגיע לקדישה, כי קרושה היא ענין של מתנה והיהיד אינו ראוי למתנה. ורק ע"י כת הרבים המאחדים יהד ראויים הם לקבל מתנה. וע"כ כתיב דבר אל כל עדת בני ישראל קדושים תהיו, כי להשיג מדרגת קדישים תהיו שסופו מתנה, צריך לוה את כח הרבים. ע"כ דבר אל כל עדת בנ"י, שרק ע"י שיתאחדו יחד ימשיכו הקדושה. וכמ"כ ענין השבת כתיב בי ויקהל משה את כל עדת בנ"י, שאין היחיד מסוגל להגיע לור כי אם ככח הרבים של יהודים המאוחרים יחד, שהשבת הרי היא כמאחז"ל (שבת י:) מתנה טובה יש לי כבית גנוי ושבת שמה, ולכך אין היחיר יכול לזכות למתנה ולהגיע לאור ש"ק, אלא בכח הרבים מסוגלים לקבל את המתנה טובה של ש"ק. וכסרגלא בפומיה דמרן אדמו"ר בב"א זי"ע בשם "בוה"ק, בפי' מאחז"ל כנסת ישראל יהיה כן ווגך, דכיניסם של ישראל גם יחד זה בן זוגו של ש"ק. ועד"ז בארני מד"א בתורת אכות (פר' פנחס) עה"פ למה יגרע שם אבינו ממשפחתו, שהקב"ה אינו מתייחס בתואר אב על ישראל אלא כאשר הם מאוחרים יחד, וכן בנים אתם לה' אלקיכם נאמר כלשון יבים, שזה דוקא בכת הרבים בהיותם מאותרים כולם כאתר, משום שמדרגת בנים אתם לה' אלקיכם היא ג"כ בכחי' מתנה, והיהיד אינו ראוי לקבל מתנות ומדרגות כי אם בכח הרבים.

ושורט השכת נעוץ בקדושה, כמאה"כ ויברך א' את יום השביעי ויקרש אותו, ואיתא בראשית חכמה בפי' ויקדש אותו, ששבת הוא המעיין לכל עצמו קרושה, וכל הרוצה להמשיך קדושה על עצמו ולהתקדש יכול להשיג זאת רק ע"י קדושת השבת.

